

International Theatre Institute ITI

World Organization for the Performing Arts

World Theatre Day 2017

Starptautiskā Teātra institūta vēstījums Starptautiskajā Teātra dienā 2017

. Izabellas Ipēras

(franču : Isabelle Huppert)

Starptautiskās Teātra dienas vēstījums 2017

Jau 55 gadus katru pavasari mēs svinam Starptautisko Teātra dienu. Šo 24 stundu svinēšanu sāk No teātris un Bunraku, no Pekinas Operas un Kathakali tā stiepjas līdz Grieķijai un Skandināvijai, ietver apvidu starp Angliju un Itāliju, Franciju un Krieviju, ietver darbus no Eshila līdz Ibsenam, no Sofokla līdz Strinbergam, no Sāras Keinas līdz Pirandello, no Rasina un Moljēra līdz Čehovam, bet beidzas Kalifornijas studentu pilsētiņās, kur jauni cilvēki, varbūt no jauna atklās teātri.

Starptautiskā teātra diena atļauj aptvert milzīgu laika posmu. Lai to izdarītu, izmantošu franču dramaturga, tikpat ģeniāla, cik diskrēta, Žana Tardjē: „ Kas attiecas uz telpu, tad tā vēlas, lai ceļš no viena punkta līdz otram, būtu pēc iespējas garāks... Savukārt laiks iedvesmo, lai vienā sekundes daļiņā varētu izteikt vārdu „mūžība”. Viņš saka: „Pirms aizmigšanas savās domās brīvi izvēlieties divus punktus telpā un nosakiet laiku, kas nepieciešams, lai šo distanci paveiktu sapnī ”... Pasvītēju vārdu „sapnī”... Piesaucu visus sapņus, kas ir klātesoši uz visām skatuvēm. Mani pavada visi tēli, kurus spēlēju, lomas, kas šķietami pamet aktieri, kad tie noiet no skatuves, bet kas dzīvo pazemes dzīvi, gatavas palīdzēt vai iznīcināt nākamās lomas, kas sekos pēc tām: Fedra, Araminta, Orlando, Heda Gablere, Mēdeja, marķīze de Merteuila, Blanša Dibuā,..Seko man arī visi tēli, ko apbrīnoju, un kam aplaudēju kā skatītāja. Tādā veidā esmu pasaules daļa. Esmu grieķu, āfrikāņu, sīriešu, venēcijas, krievu, brazīliešu, persiešu, romiešu, japāņu, marseļas, ņujorkas, filipīniešu, argentīnas, norvēģu, korejiešu, vācu, austriešu, angļu. Tā ir patiesas globalizācijas izteiksme....

Izsakot šos vārdus, es neuzstājos savā vārdā, arī ne kā aktrise. Esmu viena no tām daudzajām personām, pateicoties kurām teātris vēl pastāv. Tas ir mazliet mūsu pienākums, un mazliet mūsu npieciešamība. Kā to saprast: neko nedarām, lai teātris būtu, drīzāk, pateicoties teātrim, paši esam.

Teātris ir ļoti spēcīgs, var izrādīt pretestību, visu izturēs: karus, cenzūru un naudas trūkumu. Pietiek pateikt: „Scenogrāfija ir tukša skatuve nenoteiktā laikā.” Un ielaist tur aktieri vai aktrisi. Ko viņš izdarīs? Ko viņa pateiks? Skatītāji gaida...

Starptautiskā Teātra diena pastāv jau 55 gadus, es esmu astotā sieviete, kas tika uzaicināta teikt vēstījumu tam par godu, lai gan nezinu, vai vārds „vēstījums” ir tas labākais. Mani priekšgājēji (te dominē vīriešu dzimte!) runāja par iztēles teātri, brīvību, par teātra avotiem, par daudznacionālo, skaisto, tie ir jautājumi uz kuriem meklējam atbildes.

Teātris man ir *savādāks*, tas ir kā dialogs bez naida, kā draudzība starp tautām. Ne pārāk labi zinu, ko tas nozīmē, bet ticu kopībai, draudzībai starp aktieriem un skatītājiem, tai savienībai, kas vieno visus, kas raksta, tulko, izgaismo, tērpj, gatavo dekorācijas, tos, kas spēlē, kas teātrī strādā un tos, kas uz to nāk. Teātris mūs aizstāv un aizsargā... Dziļi ticu, ka mūs mīl... tikpat stipri, kā mēs to mīlam. Atceros kādu vecās raudzes režisoru, kas katru vakaru pirms priekšvara pacelšanas aizkulisēs skaļā balsī teica: „Vieta teātrim!” Tie ir mani vārdi noslēgumam. Paldies.

No franču valodas tulkoja: Brigita Siliņa.

Saīsinātais variants

Translation: Brigita Silina

Latvian Centre of ITI